



1 KONINGEN

21-22

Achabs onrecht en ondergang, Micha's profetie en Josafats regering.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-koningen/21-22



BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Achab wil Naboths erfelijke wijngaard	3 min	4
2	Izebel laat Naboth door valse getuigen doden	4 min	6
3	Elia kondigt het oordeel over Achab aan	4 min	9
4	Achabs vernedering en uitstel van het oordeel	3 min	11
5	Israël, Syrië en Josafat van Juda	3 min	13
6	Het plan om Ramoth in Gilead te heroveren	2 min	15
7	Josafat zoekt een profeet van de HEERE	4 min	16
8	De hofprofeten beloven Achab de overwinning	3 min	18
9	Micha voorspelt Achabs dood	2 min	20
10	Het hemelse visioen en de leugengeest	4 min	22
11	Gods gezag over boze geesten	4 min	23
12	Micha wordt geslagen en gevangengezet	2 min	25
13	Josafats verkeerde bondgenootschappen	2 min	26
14	Achabs vermomming en Josafats redding	2 min	28

15	Een ongerichte pijl wordt Achab fataal	2 min	29
16	Achabs bloed en de vertaling van zijn einde	2 min	30
17	Josafats regering en mislukte scheepsverbond	3 min	32
18	Josafats hervormingen en onderwijs in de wet	3 min	34
19	Josafat wordt bestraft en hervormt de rechtspraak	4 min	36
20	Josafats gebed bij een dreigende invasie	3 min	40
21	God belooft de strijd voor Juda te voeren	2 min	43
22	Overwinning door lofzang zonder te vechten	3 min	45
	Om verder te lezen		46

1

Achab wil Naboths erfelijke wijngaard

We hebben nog twee hoofdstukken te behandelen in onze studie van 1 Koningen, en die gaan verder over deze periode van Achabs regering. Het is interessant hoeveel uiteenlopende informatie we over Achab hebben. In het vorige verhaal was hij een soort oorlogsheld, maar ook een vriendelijke man die zich vrijgevig toonde tegenover zijn tegenstander. Alleen was dat juist een moment waarop hij dat niet had moeten doen. Hij heeft de profeet Elia vervolgd, en nu zien we iemand die beslist niet zo'n sterke persoonlijkheid en leider is als zijn vrouw. Zij is natuurlijk die boosaardige Sidonische koningin, Izebel.

In dit hoofdstuk zullen we iets meer van haar gedrag zien dan we tot nu toe hebben gezien. We hebben gehoord dat Izebel de profeten van Jahweh doodde en de profeten van Baäl ondersteunde. We hebben gehoord dat ze Elia bedreigde. Maar we hebben haar nog niet echt in actie gezien. We hebben over deze dingen gehoord als gebeurtenissen die ergens in het verleden hebben plaatsgevonden, maar die niet beschreven werden. In hoofdstuk 21 zullen we Izebel in al haar glorie zien.

Hierna gebeurde het volgende: Naboth uit Jizreël had een wijngaard die in Jizreël lag, naast het paleis van Achab, de koning van Samaria.

1 KONINGEN 21:1

Dat is waarschijnlijk een goede buurt, als je pal naast de koning woont. Zoiets als naast het Witte Huis wonen, of iets dergelijks. Maar ook al waren de huizen en de grond daar veel waard, voor Naboth was het niet per se een voordelige plek om te wonen, zoals zou blijken.

En Achab sprak tot Naboth: Geef mij uw wijngaard, dan kan die mij tot moestuin dienen. Hij ligt immers vlak naast mijn huis. Dan geef ik u in plaats daarvan een wijngaard die beter is dan deze, of, als het goed is in uw ogen, geef ik u de waarde ervan in geld.

1 KONINGEN 21:2

Het is een redelijk aanbod. Hij zegt: 'Ik zal je iets beters geven, of het bedrag dat je ervoor wilt hebben.' Maar voor Naboth speelde er iets wat meer was dan geld. Dat was de eer van zijn familie en de gedachte dat God in de dagen van Jozua aan elke familie een bepaald grondgebied had gegeven. Dat mocht niet in andere handen overgaan, in elk geval niet voorgoed.

Maar Naboth zei tegen Achab: Laat de HEERE daarvan bij mij geen sprake doen zijn, dat ik u het erfelijk bezit van mijn vaderen zou geven!

1 KONINGEN 21:3

Let erop dat er staat:

Dat mag Jahweh niet laten gebeuren.

Naboth beroept zich op de Naam Jahweh. Achab is blijkbaar een aanbidder van Baäl, en toch woont er pal naast hem een gelovige, Naboth. Hij zegt: ‘Het spijt me, mijn geweten laat dit niet toe. Dit is het erfbezit van mijn vader. Ik kan het niet verkopen. Ik kan het zelfs niet ruilen voor een betere plek.’

Toen kwam Achab thuis, somber gestemd en woedend vanwege het woord dat Naboth uit Jizreël tot hem had gesproken; dat deze had gezegd: Ik geef u het erfelijk bezit van mijn vaderen niet. Hij ging op zijn bed liggen, wendde zijn gezicht af en nam geen voedsel tot zich.

1 KONINGEN 21:4

Of makkend.

Wat een kinderachtig gedrag.

2

Izebel laat Naboth door valse getuigen doden

Toen kwam Izebel, zijn vrouw, bij hem. Zij sprak tot hem: Wat is er, dat uw geest somber gestemd is en dat u geen voedsel tot u neemt? Hij sprak tot haar: Omdat ik tot Naboth uit Jizreël heb gesproken en tegen hem heb gezegd: Geef mij uw wijngaard voor geld. Of, als u dat liever hebt, zal ik u er een wijngaard voor in de plaats geven. Hij heeft echter gezegd: Ik geef u mijn wijngaard niet.

1 KONINGEN 21:5-6

Toen zei Izebel, zijn vrouw, tegen hem: Moet ú nu het koningschap over Israël uitoefenen? Sta op, neem voedsel tot u, laat uw hart vrolijk zijn, dan zal ik u de wijngaard van Naboth uit Jizreël, geven.

1 KONINGEN 21:7

Vervolgens schreef zij brieven in de naam van Achab, verzegelde die met zijn zegel, en zij stuurde de brieven naar de oudsten en naar de edelen die bij Naboth in diens stad woonden. In die brieven schreef zij: Roep een vasten uit en laat Naboth aan het hoofd van het volk zitten. En laat twee mannen tegenover hem zitten, verdorven lieden, die tegen hem getuigen: U hebt God en de koning vaarwel gezegd. Breng hem dan naar buiten en stenig hem, zodat hij sterft.

1 KONINGEN 21:8-10

Let erop dat ze niet Jahweh zegt. Ze kan het waarschijnlijk niet verdragen die Naam uit te spreken.

En de mannen van zijn stad, die oudsten en die edelen die in zijn stad woonden, deden zoals Izebel hun opgedragen had, zoals geschreven was in de brieven die zij hun gestuurd had. Zij riepen een vasten uit, en zij lieten Naboth aan het hoofd van het volk zitten. Toen kwamen er twee mannen, verdorven lieden, tegenover hem zitten, en die verdorven lieden getuigden tegen hem, tegen Naboth, ten overstaan van het volk: Naboth heeft God en de koning vaarwel gezegd. Daarop brachten zij hem buiten de stad en stenigden hem met stenen, zodat hij stierf. Daarna stuurden zij Izebel een bode om te zeggen: Naboth is gestenigd en is dood.

1 KONINGEN 21:11-14

Hier hebben we een rechtschapen burger over wie zijn burens er geen moeite mee hebben in de rechtszaal te liegen en die ze zonder dat hij schuldig is laten doden. En waarom? De meeste burens geloofden waarschijnlijk de getuigen. We weten niet wie de getuigen daartoe had aangezet. Iemand die in opdracht van Izebel handelde, had deze twee schurken ertoe aangezet een vals getuigenis tegen hem af te leggen. Het is duidelijk dat de gemeenschap ervan overtuigd moest zijn dat hij schuldig was, want de burens zouden hem niet willen doden als hij onschuldig was. Maar als je een paar getuigen tegen iemand vindt en zegt dat hij dingen heeft gedaan die de dood verdienen, dan kan de gemeenschap eigenlijk geen bezwaar maken tegen zijn terechtstelling. Er waren dus een paar slechte mensen, natuurlijk de getuigen zelf. Volgens de wet van Mozes zouden zij als valse getuigen dezelfde straf moeten krijgen als hun slachtoffer. Dat zei de wet:

dan moet u met hem doen zoals hij met zijn broeder dacht te doen. Zo moet u het kwaad uit uw midden wegdoen.

DEUTERONOMIUM 19:19

Deze mannen verdienden dus zelf de dood, maar ze kwamen ermee weg. Achab echter niet.

Achab was hier niet rechtstreeks bij betrokken, voor zover het verhaal vermeldt, maar Izebel had deze bevelen met zijn zegel erop verstuurd. Dat betekent dat ze op zijn minst van het bureau van de koning afkomstig leken te zijn. En dat waren ze misschien ook wel. Hoe dan ook, als Achab hier niet rechtstreeks bij betrokken was, is hij er verantwoordelijk voor dat hij zijn vrouw haar gang liet gaan en haar lafhartige daad in zijn naam liet uitvoeren.

3

Elia kondigt het oordeel over Achab aan

Toen kwam het woord van de HEERE tot Elia, de Tisbiet, over wie we in het afgelopen anderhalve hoofdstuk niet veel hebben gehoord. Het laatste wat we over hem hoorden, was dat hij was afgedaald en Elisa had geroepen om zijn volgeling te worden. Sindsdien hadden we niets meer gehoord. En de HEERE zei:

Sta op, daal af, Achab, de koning van Israël, tegemoet, die in Samaria woont. Zie, hij is in de wijngaard van Naboth, waarheen hij afgedaald is om die in bezit te nemen. En u moet tegen hem zeggen: Zo zegt de HEERE: Hebt u een moord gepleegd en ook iemands land in bezit genomen? Verder moet u tot hem spreken: Zo zegt de HEERE, op de plaats waar de honden het bloed van Naboth opgelikt hebben, zullen de honden uw bloed oplikken, ja, het uwe!

1 KONINGEN 21:18-19

Toen zei Achab tegen Elia:

En Achab zei tegen Elia: Hebt u mij gevonden, mijn vijand? Hij zei: Ik heb u gevonden, omdat u uzelf verkocht hebt om te doen wat slecht is in de ogen van de HEERE.

1 KONINGEN 21:20

En hij antwoordde:

Ik heb je gevonden, omdat je jezelf hebt verkocht om te doen wat slecht is in de ogen van de Heer. Kijk, Ik zal onheil over je brengen. Ik zal je nakomelingen uitroeien en elke man in Israël die bij Achab hoort doden, slaaf of vrij. Ik zal met jouw familie hetzelfde doen als met de familie van Jerobeam, de zoon van Nebat, en de familie van Baësa, de zoon van Achia, omdat je Me zo kwaad hebt gemaakt en Israël hebt laten zondigen. En over Izebel heeft de Heer ook gezegd dat de honden haar bij de muur van Jizreël zullen opeten. Iedereen die bij Achab hoort en in de stad sterft, zal door de honden worden opgegeten, en wie op het land sterft, zal door de vogels worden opgegeten.

Dat er op zo'n manier met een dood lichaam werd omgegaan, zou heel zeldzaam zijn. Een koning en een koningin zouden gewoonlijk met koninklijke eer worden begraven, met een heel indrukwekkende stoet en rouwbetoon en een grootse, uitvoerige begrafenis, en in prachtige graftombes worden bijgezet. Iemand die door vogels of door honden werd opgegeten, zou óf iemand zijn die op het slagveld was gestorven en door gieren was opgegeten voordat men hem kon bereiken en begraven, óf, in het geval van honden, iemand van wie het lijk gewoon voor de honden werd gegooid vanwege de grote minachting die men voor die persoon had. Zo iemand zou geen fatsoenlijke begrafenis mogen krijgen en werd buiten achtergelaten om door de dieren te worden opgegeten. Als dat met een koning of koningin zou gebeuren, zou dat een bijzonder onwaardig einde zijn. En toch is het gebeurd.

Er staat:

Op de plek waar de honden Nabots bloed hebben opgelikt, zullen ze ook jouw bloed oplikken.

Achab stierf eigenlijk niet in Jizreël, maar in Samaria, geloof ik. Maar de honden hebben inderdaad zijn bloed opgelikt. Hij raakte gewond in de strijd, en toen hij thuiskwam, zat zijn strijdswagen vol met zijn bloed. En toen ze de strijdswagen schoonspoelden, likten de honden zijn bloed op.

Izebel werd uiteindelijk op bevel van Jehu door haar dienaren uit een toren gegooid. En ze stierf, en Jehu en zijn mannen liepen gewoon over haar lijk heen toen ze naar binnen gingen en gingen lunchen. En toen ze weer naar buiten kwamen, hadden de honden haar zo ongeveer uiteengerukt en aan stukken gescheurd, en waren er alleen nog een paar resten van haar lichaam over. Dus deze vloek van Elia, waarvan het vanuit menselijk oogpunt heel onwaarschijnlijk leek dat die zou uitkomen, is daadwerkelijk min of meer letterlijk uitgekomen.

4

Achabs vernedering en uitstel van het oordeel

Er is nooit iemand zoals Achab geweest, die zichzelf verkocht om te doen wat slecht is in de ogen van de HEERE, omdat Izebel, zijn vrouw, hem daartoe aanspoorde.

1 KONINGEN 21:25

De schrijver geeft Izebel hier de schuld dat zij hem ertoe aanzette zo slecht te zijn als hij was. Hij was geen groot man. Hij was geen bijzonder goed man en ook geen bijzonder slecht man. Uiteindelijk werd hij slecht, buitengewoon slecht, door de invloed van zijn buitengewoon slechte vrouw. Hij had ook een zachte kant, en hij was niet zo moordzuchtig als Izebel. Maar in zijn geval werd hij door een slechte vrouw tot verkeerde dingen aangezet.

Hij had zelf meer leiding moeten geven. Hij had zich tegen de invloed van zijn vrouw moeten verzetten, en daarvoor zou hij verantwoordelijk zijn. Maar zijn vrouw zette hem aan tot dingen die hij anders niet zou hebben gedaan. En we zien dat hij zelfs tot een zekere mate van bekering in staat is, omdat hij in zijn hart niet door en door slecht is. Hij was een heel slechte heerser, doordat hij op aanstichten van Izebel de

aanbidding van Baäl invoerde. In die zin wordt hij de slechtste heerser die Israël ooit heeft gehad. Maar hij is ook een man die in sommige opzichten nogal slap en kinderachtig is, en kennelijk helemaal geen sterke man.

En er staat:

Hij handelde zeer gruwelijk door achter de stinkgoden aan te gaan, overeenkomstig alles wat de Amorieten hadden gedaan, die de HEERE van voor de ogen van de Israëlieten verdreven had. Het gebeurde nu, toen Achab deze woorden hoorde, dat hij zijn kleren scheurde, een rouwgewaad om zijn lichaam deed en vastte. In dat rouwgewaad ging hij ook slapen en liep hij langzaam rond.

1 KONINGEN 21:26-27

Hij had dus gehoord dat dit verschrikkelijke lot hem en al zijn nakomelingen zou treffen, en het raakte hem.

Toen kwam het woord van de HEERE tot Elia, de Tisbiet: Hebt u gezien dat Achab zich heeft vernederd voor Mijn aangezicht? Omdat hij zich heeft vernederd voor Mijn aangezicht, zal Ik dat onheil nog niet in zijn dagen brengen. In de dagen van zijn zoon zal Ik dat onheil over zijn huis brengen.

1 KONINGEN 21:28-29

Met andere woorden, God zegt: 'Ik ga Mijn oordeel hierover niet echt veranderen, want eerlijk gezegd heeft hij de schade al aangericht. En toch, omdat hij zich vernederd heeft, zal Ik al deze verschrikkelijke dingen niet tijdens zijn leven laten gebeuren.' Hij zal ze niet hoeven mee te maken of met eigen ogen hoeven te zien: de afslachting van zijn kinderen enzovoort. En zo zou Achab sterven, maar niet op vreedzame wijze. Hij zou in de strijd sterven, en het volgende hoofdstuk vertelt ons hoe dat gebeurde.

5

Israël, Syrië en Josafat van Juda

Drie jaar zaten zij stil: er was geen oorlog tussen Syrië en Israël.

1 KONINGEN 22:1

In feite vertelt de wereldlijke geschiedenis ons dat Syrië en Israël in die tijd samen tegen Assyrië streden. De geschiedschrijving van Sanherib van Assyrië vermeldt dat er rond deze tijd een strijd tegen hem werd gevoerd door een bondgenootschap van Israël en Syrië. Ongeveer drie jaar nadat het vredesverdrag tussen Achab en Syrië was gesloten, ondernamen zij deze gezamenlijke poging om de oprukkende macht van Assyrië tegen te houden. Assyrië breidde zich rond die tijd in die richting uit.

Sanherib beweert dat hij die strijd gewonnen heeft. Maar aangezien hij zijn voordeel op dat moment niet uitbuitte, ga je je toch afvragen of dat wel zo was. Soms beweren deze koningen dat ze gewonnen hebben terwijl ze niet gewonnen hebben. En dus lijkt het erop dat Achab en Benhadad samen inderdaad een aanval van Assyrië hebben afgeslagen, hoewel dat niet in de Schrift is opgetekend. Blijkbaar was het echter niet de moeite waard om in de Schrift te vermelden. En het was rond die tijd, waarschijnlijk vlak daarna, dat we hierover lezen.

In hoofdstuk 22:

Drie jaar zaten zij stil: er was geen oorlog tussen Syrië en Israël. Het gebeurde echter in het derde jaar dat Josafat, de koning van Juda, naar de koning van Israël toe ging.

1 KONINGEN 22:1-2

We hebben nog maar heel kort over Josafat gehoord. Toen Asa in hoofdstuk 15, vers 24 stierf, staat er namelijk:

Asa ging te ruste bij zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen, in de stad van zijn vader David. En zijn zoon Josafat werd koning in zijn plaats.

1 KONINGEN 15:24

Dat is alles wat we vóór dit moment over Josafat hebben gehoord. Al deze tussenliggende hoofdstukken gingen over Achab en natuurlijk over Elia, die met Achab te maken had. Intussen heeft Josafat al die tijd in Juda geregeerd. En nu wordt hij alleen in het verhaal geïntroduceerd omdat hij vriendschap sloot met Achab.

In 1 Koningen zullen we niet veel over Josafat te horen krijgen. Aan het eind van dit hoofdstuk, in de verzen 41 tot en met 50, krijgen we een korte vermelding van Josafats regering, zonder veel bijzonderheden. Het belangrijkste verhaal in 1 Koningen gaat over zijn bondgenootschap met Israël, met Achab, bij deze gelegenheid waarbij Achab stierf.

In Kronieken krijgen we echter aanzienlijk meer over Josafat te horen, genoeg om ons ervan te overtuigen dat hij een van de beste koningen was die Juda ooit heeft gehad. Hij was een van de vier koningen die hervormers waren. Er waren acht koningen van Juda van wie wordt gezegd dat ze goede koningen waren. Vier van hen waren daadwerkelijk hervormers, die ingrijpende hervormingen in Juda probeerden door te voeren, en Josafat was een van hen. In 2 Kronieken worden enkele bijzonderheden over zijn hervormingen gegeven, en zelfs over een heel opmerkelijke overwinning die hij behaalde op een enorm leger dat tegen hem optrok. We zullen de tijd nemen om die hoofdstukken te bekijken wanneer we op het betreffende punt zijn aangekomen. Maar dat is dus deze Josafat, over wie we hiervoor niets hebben gehoord, behalve dat hij als zoon van Asa in Juda was gaan regeren.

6

Het plan om Ramoth in Gilead te heroveren

Toen zei de koning van Israël tegen zijn dienaren: Weet u dat Ramoth in Gilead van ons is? En wij doen niets om het uit de hand van de koning van Syrië terug te nemen.

1 KONINGEN 22:3

We weten niet op welk moment Syrië Ramoth in Gilead van hem had afgenomen. Ramoth in Gilead ligt aan de oostelijke oever van de Jordaan, in Gilead. Het was een grensstad en daarom een belangrijke verdedigingspositie. Dat de Syriërs die stad in handen hadden, werd op de lange termijn niet als voordelig voor Israël beschouwd, ook al was er op dat moment geen oorlog tussen Syrië en Israël. Syrië was immers soms hun vijand geweest, en dat zij Ramoth in Gilead beheersten, was geen positieve zaak. Ze hadden de stad blijkbaar op een eerder moment ingenomen, zonder dat dit is opgetekend, en hadden haar nooit teruggegeven.

En nu zijn er drie jaar voorbijgegaan zonder oorlog tussen Israël en Syrië. Maar nu denkt Achab: 'Het heeft me eigenlijk nooit lekker gezeten dat Syrië Ramoth in Gilead bezet houdt. Misschien moeten we het maar op hen gaan heroveren.' Met andere woorden, laten we weer oorlog met hen voeren en dit gebied terugkrijgen. Het is nogal strategisch gelegen, en het is tenslotte van ons. Het hoort bij Israël.

Dus zei hij tegen Josafat:

Daarna zei hij tegen Josafat: Trekt u met mij ten strijde tegen Ramoth in Gilead? En Josafat zei tegen de koning van Israël: Ik ben als u, mijn volk is als uw volk, mijn paarden zijn als uw paarden.

1 KONINGEN 22:4

En Josafat zei tegen de koning van Israël:

Ik sta aan jouw kant, mijn volk staat aan jouw kant en mijn paarden staan tot je beschikking.

Met andere woorden, wat mij betreft zijn we hier één volk. We zijn samen de twaalf stammen van Israël. We zijn hier allemaal één grote, gelukkige familie. Mijn soldaten, mijn paarden, ik ben als jij en sta tot je beschikking. En Josafat zei tegen de koning van Israël:

7

Josafat zoekt een profeet van de HEERE

Verder zei Josafat tegen de koning van Israël: Vraag toch vandaag nog naar het woord van de HEERE.

1 KONINGEN 22:5

Ik weet niet of Josafat wist dat Achab geen aanbieder van de HEERE was. Hoewel Achab een syncretist was, aanbad hij waarschijnlijk een deel van de tijd de HEERE, een deel van de tijd Baäl en een deel van de tijd andere goden. Maar Josafat was een godvrezend man die de HEERE diende. En hij zei: ‘Luister, ik wil niet zoiets gaan ondernemen tenzij we van de HEERE horen wat Hij vindt dat we moeten doen.’

Toen riep de koning van Israël de profeten bijeen. Dit speelde zich af in de hoofdstad van Achab. Josafat was bij hem op bezoek. En Achab had, zoals alle koningen, profeten in dienst. Maar deze profeten waren valse profeten. We lezen niet dat ze profeten van Baäl waren, maar het waren beslist profeten die het om het geld deden. Het waren geen echte profeten. Ze spraken niet het Woord van de Heere. Ze spraken zelfs niet in de Naam van de HEERE, en dat was iets wat Josafat blijkbaar opmerkte.

Er staat:

Toen riep de koning van Israël de profeten bijeen, ongeveer vierhonderd man, en zei tegen hen: Zal ik tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik ervan afzien? Zij zeiden: Trek op, want de Heere zal hen in de hand van de koning geven.

1 KONINGEN 22:6

Let erop dat er in de Engelse tekst gewoon 'Lord' staat. Het is niet Yahweh. Het is Adonai. En daarom spreken ze niet werkelijk in de Naam van de HEERE. En Josafat zei:

Maar Josafat zei: Is er hier niet nog een profeet van de HEERE, zodat wij de HEERE door hem kunnen raadplegen?

1 KONINGEN 22:7

Er zijn dus vierhonderd profeten, maar geen van hen is een profeet van de HEERE. Josafat merkte eenvoudig op dat ze niet in de Naam van de HEERE spraken. 'Hebben jullie in dit land niemand die in de Naam van de HEERE spreekt?'

Elia deed dat natuurlijk wel, maar die was moeilijk te pakken te krijgen, niet gemakkelijk te vinden. Je kon hem niet zomaar laten roepen wanneer je maar wilde. Hij kon overal zijn. Maar er was daar in de stad één bekende profeet van de HEERE. En Achab zei tegen Josafat:

Toen zei de koning van Israël tegen Josafat: Er is nog één man om door hem de HEERE te raadplegen, maar ik haat hem, want hij profeteert niets goeds over mij, alleen maar onheil: Micha, de zoon van Jimla. Josafat zei: Zo moet de koning niet spreken!

1 KONINGEN 22:8

Je zou toch denken dat er bij deze mannen eens een lichtje zou gaan branden. Als de profeten van de HEERE, de betrouwbare profeten, onheil over je profeteerden en zeiden dat God boos op je was en je zou oordelen, dan zou je toch denken dat het kwartje viel. Dat ze zouden zeggen: ‘Weet je wat? God is tegen me. Misschien moet ik iets anders gaan doen. Misschien moet ik veranderen. Misschien moet ik zorgen dat God aan mijn kant staat.’

Deze mannen begrepen dat gewoon niet, terwijl het toch een kwestie van gezond verstand lijkt. Hier is een profeet van de HEERE. ‘Ja, de HEERE spreekt tot hem, maar hij zegt altijd slechte dingen over mij.’ Nou, waarom verander je dan niet, zodat hij goede dingen over je zal zeggen? O, dat is ondenkbaar. Hij zei: ‘Ik haat die Micha. Hij profeteert altijd slechte dingen over me, geen goede dingen.’

En Josafat zei:

Zo moet de koning niet spreken!

1 KONINGEN 22:8

8

De hofprofeten beloven Achab de overwinning

Toen riep de koning van Israël een hoveling en zei:

Toen riep de koning van Israël een hoveling en zei: Haal snel Micha, de zoon van Jimla.

1 KONINGEN 22:9

De koning van Israël en Josafat, de koning van Juda, hadden hun gewaden aangetrokken en zaten ieder op zijn troon. Blijkbaar hadden ze daar een gastentoon voor de koning van Juda, voor de keren dat hij op bezoek was. Dit was een koninklijke gelegenheid. Ze dragen allebei hun koninklijke gewaden. Ze hebben niet hun gewone kleren aan. Ze hadden daarvoor getennist, dus ze liepen in hun korte broek. Toen

trokken ze hun gewaden aan om er meer een officiële aangelegenheid van te maken. Ze gaan een paar officiële besluiten nemen over het voeren van oorlog, maar eerst moeten ze de profeet van de HEERE horen.

En er staat:

Nu zaten de koning van Israël en Josafat, de koning van Juda, ieder op zijn troon, gekleed in staatsie gewaad op de dorsvloer, bij de ingang van de poort van Samaria. En al de profeten profeteerden in hun tegenwoordigheid.

1 KONINGEN 22:10

Dus terwijl Micha werd gehaald, stonden al die valse profeten daar hun preken, hun profetieën te houden. Daar werden ze tenslotte voor betaald.

Zedekia, de zoon van Kenaäna, had ijzeren hoorns voor zichzelf gemaakt, en zei: Zo zegt de HEERE: Hiermee zult u de Syriërs neerstoten, totdat u hen vernietigd hebt.

1 KONINGEN 22:11

Dit is een van de valse profeten. En hij zei:

Zo zegt de HEERE: Hiermee zult u de Syriërs neerstoten, totdat u hen vernietigd hebt.

1 KONINGEN 22:11

Nu dus: ‘O, willen jullie iets van de HEERE horen? Ik zal wel in de Naam van de HEERE spreken als jullie dat willen.’

Nou, het is wel een beetje laat om de HEERE er nu bij te halen in je profetieën. En deze mannen zeggen gewoon alles wat de koning volgens hen wil horen. Omdat Achab geen aanbieder van de HEERE was, noemden ze de HEERE niet totdat de koning zei: ‘Nou, we willen de HEERE raadplegen.’ Dus: ‘Goed, dit is wat de HEERE zegt.’

Deze profeten zijn heel plooibaar en heel inschikkelijk, maar ze zijn niet echt. En ze zeggen wat de koning wil horen. Wat hij wil horen, is dat hij deze oorlog gaat winnen. Dat is niet bepaald wat God zegt.

Vers 12:

En alle profeten profeteerden hetzelfde: Trek op naar Ramoth in Gilead en u zult slagen, want de HEERE zal hen in de hand van de koning geven.

1 KONINGEN 22:12

9

Micha voorspelt Achabs dood

De bode nu die Micha was gaan roepen, sprak tot hem: Zie toch, de woorden van de profeten zijn eenstemmig in het voordeel van de koning. Laat toch uw woord als het woord van een van hen zijn, en spreek het goede.

1 KONINGEN 22:13

Maar Micha zei: Zo waar de HEERE leeft, wat de HEERE tegen mij zegt, dat zal ik spreken.

1 KONINGEN 22:14

Toen hij bij de koning kwam, zei de koning tegen hem: Micha, zullen wij tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zullen wij ervan afzien? En hij zei tegen hem: Trek op, en u zult slagen, want de HEERE zal hen in de hand van de koning geven.

1 KONINGEN 22:15

Dat was natuurlijk wat de andere profeten zeiden. Het verbaast ons misschien dat Micha zou komen en hetzelfde zou zeggen. Het verbaasde Achab ook. Hij besepte zelfs dat Micha niet zei wat hij werkelijk dacht. De kans is heel groot dat Micha het op een sarcastische of spottende toon zei en de andere profeten nadeed. Daarmee maakte hij duidelijk dat hij alleen zei wat de koning wilde horen en niet wat werkelijk waar was.

De koning zei tegen hem: Hoeveel keer moet ik u nog bezweren dat u tot mij niets zult spreken dan alleen de waarheid, in de Naam van de HEERE?

1 KONINGEN 22:16

Hij zei: Ik zag heel Israël overal verspreid op de bergen, als schapen die geen herder hebben. En de HEERE zei: Dezen hebben geen heer, laat ieder in vrede naar zijn huis terugkeren.

1 KONINGEN 22:17

Met andere woorden, na de strijd is de koning er niet meer. Er is geen herder van Israël. Hij is dood. En dus trekken de mensen gewoon van het slagveld weg, ieder zijns weegs.

Toen zei de koning van Israël tegen Josafat: Heb ik niet tegen u gezegd: Hij zal over mij niets goeds profeteren, alleen maar onheil?

1 KONINGEN 22:18

10

Het hemelse visioen en de leugengeest

Verder zei Micha: Daarom, hoor het woord van de HEERE: Ik zag de HEERE op Zijn troon zitten, en heel het hemelse leger stond bij Hem, aan Zijn rechter- en aan Zijn linkerzijde. En de HEERE zei: Wie zal Achab misleiden, zodat hij zal optrekken en bij Ramoth in Gilead zal vallen in de strijd? De een nu zei dit, en de ander zei dat. Toen trad er een geest naar voren en ging voor het aangezicht van de HEERE staan. Hij zei: Ík zal hem misleiden. En de HEERE zei tegen hem: Waarmee? Hij zei: Ik zal eropuit gaan en een leugengeest zijn in de mond van al zijn profeten. En Hij zei: U mag misleiden, en u zult er ook toe in staat zijn. Vertrek en doe het zo. Welnu, zie, de HEERE heeft een leugengeest in de mond van al deze profeten van u gegeven, en de HEERE heeft onheil over u uitgesproken.

1 KONINGEN 22:19-23

Dit is interessant, want hij zegt dat God van plan is je te misleiden, maar ik sta je hier te vertellen dat Hij dat van plan is. De Heere vertelt je nu dat Hij je probeert te misleiden door een valse leugengeest in de mond van je profeten te sturen.

Hier zitten verschillende lagen in, want aan de ene kant wil God dat Achab misleid wordt. Aan de andere kant zegt Micha, die namens God spreekt: 'Luister niet naar hen. Ze liegen tegen je. God heeft een leugengeest in hun mond gelegd, en Hij wil dat je weet dat het een leugengeest is en dat je daar niet naar moet luisteren. Maar Hij heeft die daar gelegd om je te misleiden.'

Wil God nu dat hij misleid wordt of niet? Het lijkt duidelijk dat God de misleiding stuurt. Maar Hij waarschuwt ook duidelijk dat het misleiding is en dat hij het niet moet geloven.

Het doet me denken aan wat sommige mensen zeggen wanneer je oppert dat de aarde en het heelal misschien geen miljarden jaren oud zijn. Ze hebben het over alle dingen die in de aardkorst worden gevonden en over al het bewijs dat volgens hen aan de hemel te vinden is voor een heelal dat miljarden en miljarden jaren oud is. En je zegt: ‘Nou, dat kan allemaal in de afgelopen paar duizend jaar gedaan zijn.’ En dan zeggen ze: ‘Wat? Heeft God ons dan geprobeerd te misleiden? Heeft God al die dingen erin aangebracht om ons te misleiden en ons te laten denken dat het ouder is dan het is? Waarom zou God ons willen misleiden?’

Hoe kun je zeggen dat God je misleidt, als Hij je in Zijn Woord heeft verteld hoe oud het is? Nu heb je een keuze. Je kunt afgaan op wat God je vertelt, of op je eigen gevolgtrekkingen uit wat je ziet. En als je afgaat op wat je afleidt uit wat je ziet, heeft God je niet misleid. Hij heeft je erover verteld.

In dit geval heeft God Achab niet misleid. Hij liet de liegende profeten wel tegen hem liegen, terwijl Hij wist dat hij naar hen zou luisteren. Maar Hij zegt ook: ‘Luister niet naar hen.’ Hij stuurt Zijn profeten om te zeggen: ‘Luister niet naar die lui. Ze liegen tegen je. Doe het niet.’ Het is alsof God Achab probeert mee te sleuren naar een strijd waarin hij zal sterven, terwijl God al die tijd zegt: ‘Ga niet. Ga niet. Ik zeg je, dit gaat slecht voor je aflopen. Ik waarschuw je.’

Wie misleidt Achab nu eigenlijk? God kan er niet van worden beschuldigd dat Hij hem misleidde, terwijl Hij de ware profeet Micha stuurde om hem te vertellen dat het misleiding was. Het is echt een wat vreemde gang van zaken. Wat er natuurlijk vreemd aan is, is dat God überhaupt een leugengeest stuurt. Een leugengeest is, nemen we aan, een boze geest. En waarom zou God een boze geest sturen?

11

Gods gezag over boze geesten

Toch is dit niet de eerste keer dat we hierover lezen in de historische boeken. We zagen in Richteren dat God een boze geest stuurde tussen Abimelech en de mannen van Sichem, zijn woonplaats. Daardoor werd er een wig tussen hen gedreven en keerden ze zich tegen hem. We zagen ook dat God een boze geest tegen Saul stuurde om hem te

oordelen. En nu stuurt God een leugengeest in de mond van Achabs profeten om hem te oordelen. Het is duidelijk dat boze geesten in de Bijbel uit Gods tegenwoordigheid komen. Hij stuurt ze. Maar je moet dit niet verwarren met een soort leer dat God en de boze geesten aan dezelfde kant staan. God is soeverein en niets kan gebeuren tenzij Hij het op zijn minst toestaat. Hij neemt niet altijd het initiatief, maar Hij staat bepaalde dingen toe. De duivel kwam bij God en zei:

Laat me Job laten lijden.

God had het recht om daar ja of nee op te zeggen. Bij deze gelegenheid zei God ja, en daarom ging de duivel uit de tegenwoordigheid van de Heere weg en bracht hij ellende over Job. Maar God was niet Degene Die het initiatief nam tot die activiteit. God was Degene Die het voorstel van de duivel afwoog en besloot het in dit specifieke geval toe te staan, terwijl Hij het in andere gevallen niet zou toestaan. Bij andere gelegenheden had Hij Job met een omheining beschermd, en de duivel kon hem niets aandoen.

God heeft de macht om de duivel te beletten ook maar iets te doen, als Hij dat wil. Hij kan Gods volk beschermen tegen alles wat de duivel tegen hen zou proberen te doen, maar Hij kan het toestaan met het oog op Zijn bedoelingen. In dit geval zien we dat God een bedoeling had. Zijn bedoeling was om Achab te oordelen. Het specifieke voorstel om een leugengeest in de mond van zijn profeten te leggen, kwam niet van God, maar van een boze geest zelf. Een boze geest kwam zijn diensten aanbieden, of vroeg als het ware toestemming om tegen Achab en zijn profeten op te treden. God stond het toe, net zoals Hij satan toestond eropuit te gaan en Job ellende te bezorgen.

Ik denk dat deze paar taferelen ons enig houvast geven om te begrijpen wat hier werkelijk gebeurt, al is het vreemd. De sluier wordt weggetrokken en we zien wat er gebeurt in de onderhandelingen tussen God en de geestelijke wezens. De duivel en de demonen doen voorstellen en vragen toestemming om mensen kwaad te doen. God is Degene Die het recht heeft om het te verbieden of toe te staan. In dit geval, zegt Micha, stond God het toe omdat het paste bij Gods bedoelingen. Het paste blijkbaar bij Gods bedoelingen om Job op de proef te stellen, dus stond Hij de duivel toe te doen wat hij deed. Het paste bij Gods bedoeling om Saul te oordelen, dus liet Hij een boze geest bij hem komen. Maar die boze geest moest eerst bij God komen en toestemming krijgen.

Zo past het ook bij Gods bedoeling dat leugenprofeten Achab misleiden. Daarom staat Hij deze leugenprofeet toe te komen, en stuurt Hij hem zelfs, zoals we zouden kunnen zeggen. Maar dat betekent niet dat de leugengeest werkelijk Gods vriend was. Boze geesten staan aan de andere kant, maar God gebruikt hen, bijna tot hun ergernis, voor Zijn bedoelingen. Zij hebben kennelijk alleen maar kwaadaardige bedoelingen, maar God kan zelfs de kwaadaardige dingen die de demonen doen, ombuigen en gebruiken voor een bepaald doel binnen Zijn bestel. In dit geval: een heel, heel slechte koning uit de weg ruimen.

12

Micha wordt geslagen en gevangengezet

Dus zei Micha:

De Heer heeft een geest in de mond van je profeten gelegd die ze laat liegen.

Dat zegt hij natuurlijk waar die vierhonderd profeten bij staan. Hij heeft eigenlijk gezegd: ‘Jullie zijn een stel leugenaars. Jullie worden geïnspireerd door boze geesten, niet door Jahweh.’

Dus een van hen, de man die de horens had, in vers 24:

Toen kwam Zedekia, de zoon van Kenaäna, naar voren. Hij sloeg Micha op zijn kaak, en zei: Langs welke weg is de Geest van de HEERE van mij weggegaan om tot u te spreken?

1 KONINGEN 22:24

Blijkbaar betekent dit: ‘De Geest van Jahweh sprak door mij. Wanneer heeft Hij mij verlaten om door jou te spreken?’ En Micha zei:

En Micha zei: Zie, u zult het zien, op de dag waarop u van kamer naar kamer gaat om u te verbergen.

1 KONINGEN 22:25

Hij zegt niet waarvoor hij zich zal verbergen. Misschien voor Jehu, die zal komen om al deze valse profeten en heel het huis van Achab uit te roeien, enzovoort. Het zou kunnen dat deze man dan ook aan zijn einde zou komen, of zich zou moeten verbergen om daaraan te ontkomen.

De koning van Israël zei:

Daarop zei de koning van Israël: Neem Micha mee en breng hem terug naar Amon, de leider van de stad, en naar Joas, de zoon van de koning. En u moet zeggen: Dit zegt de koning: Zet deze man in de gevangenis en laat hem brood van verdrukking eten en water van verdrukking drinken, totdat ik in vrede terug kom.

1 KONINGEN 22:26-27

Toen zei Micha:

Maar Micha zei: Als u echt in vrede terugkeert, heeft de HEERE niet door mij gesproken! Verder zei hij: Luister, volken, allemaal!

1 KONINGEN 22:28

En hij zei:

Luister goed, allemaal.

Terwijl hij in ketenen wordt weggesleept, onder arrest, zegt hij tegen hen: ‘Luister, mensen, hoor wat ik gezegd heb. Let goed op. Jullie zullen zien dat ik gelijk had.’

13

Josafats verkeerde bondgenootschappen

Zo trok de koning van Israël met Josafat, de koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead.

1 KONINGEN 22:29

Het is vreemd dat Josafat meeging. Wat was dat een vreemde beslissing. Josafat zei: ‘Laten we niet gaan tenzij ik hierover iets van Jahweh hoor.’ Dus Jahweh spreekt en zegt: ‘Dit zal Achab zijn dood worden.’ En dan zegt Josafat: ‘Goed, laten we gaan. Waarom niet? Klinkt alsof het een succes wordt. Laten we gaan vechten.’ Wat denkt Josafat hier eigenlijk?

In 2 Kronieken hoofdstuk 20 lezen we dat er een profeet naar Josafat toe kwam toen hij van deze strijd naar zijn eigen land was teruggekeerd. Die bestrafte hem omdat hij met Achab was opgetrokken en vriendschap met hem had gesloten. Dat staat in 2 Kronieken 20, vers 35 tot en met 37. [Vertalersnoot: De bestraffing na de veldtocht met Achab staat in 2 Kronieken 19:1-3. De spreker verwijst hier naar een andere bestraffing, over het scheepsverbond met Ahazia, die hij hieronder bespreekt.] Laten we dat opslaan en ernaar kijken. We vragen ons af waarom Josafat dit gedaan zou hebben. Blijkbaar vroeg God Zich dat ook af.

In 2 Kronieken 20, vers 35 tot en met 37 staat:

Hierna is Josafat, de koning van Juda, een verbintenis aangegaan met Ahazia, de koning van Israël. Hij was het die goddeloos handelde in zijn doen. Hij ging een verbintenis met hem aan om schepen te bouwen om naar Tarsis te varen. Zij bouwden schepen in Ezeon-Geber. Maar Eliëzer, de zoon van Dodava, uit Maresa, profeteerde tegen Josafat: Omdat u een verbintenis aangegaan bent met Ahazia, heeft de HEERE uw werken afgebroken. Toen leden de schepen schipbreuk en konden zij niet naar Tarsis varen.

2 KRONIEKEN 20:35-37

Enzovoort.

En dit is natuurlijk de zoon van Achab. Het hoorde bij zijn verbond met Achab, bij zijn vriendschap met het noordelijke koninkrijk en die goddeloze koningen daar.

Dit is natuurlijk een ander verhaal uit het leven van Josafat, maar de profeet bestraft hem omdat hij zich verbindt met die noordelijke koningen, die zo goddeloos zijn.

14

Achabs vermomming en Josafats redding

Dus we zien de koning van Israël en Josafat, de koning van Juda, samen naar Ramoth in Gilead gaan. En de koning van Israël zei tegen Josafat — luister hier eens naar, en Josafat gaat hierin mee. Dit is bijna te kinderachtig. Achab zegt tegen Josafat:

De koning van Israël zei tegen Josafat: Zodra ik mij vermomd heb, trek ik ten strijde. Trekt u echter uw eigen kleren aan. Zo vermomde de koning van Israël zich en trok ten strijde.

1 KONINGEN 22:30

De koning zal in de strijd het voornaamste doelwit van de vijand zijn. Dus hij zegt: ‘Jij kleedt je als een koning, en ik ga erin gekleed als een gewone soldaat.’ En Josafat zei: ‘Ja, dat klinkt goed. Waarom niet?’ Josafat was een goede man, maar blijkbaar geen slimme man. Achab zegt hier overduidelijk: ‘Maak jezelf tot doelwit, zodat ik daar veilig in en uit kan komen.’ En dat deden ze.

Nu had de koning van Syrië de bevelhebbers van de strijdswagens, waarvan hij er tweeëndertig had, geboden: U mag niet tegen kleinen of tegen groten strijden, maar alleen tegen de koning van Israël. Het gebeurde dan, zodra de bevelhebbers van de strijdswagens Josafat zagen, dat zij zeiden: Dat is zeker de koning van Israël. Zij gingen op hem af om tegen hem te strijden, maar Josafat schreeuwde om hulp.

1 KONINGEN 22:31-32

Omdat hij degene was die als een koning gekleed was, zagen ze hem voor Achab aan.

En het gebeurde, zodra de bevelhebbers van de strijdwagens zagen dat hij niet de koning van Israël was, dat zij zich van hem afkeerden.

1 KONINGEN 22:33

Dus Josafat liep hier met een groot doelwit op zich, waarop stond: 'Schiet op mij.' En toch spaarde God hem, omdat hij een goede man was. Hij had gedood kunnen worden, en dan hadden ze erachter kunnen komen dat het de koning van Israël niet was. Maar ze zagen voordat ze hem doodden dat hij het niet was. Daarom keerden ze om, en bleef hij gespaard.

15

Een ongerichte pijl wordt Achab fataal

Toen spande een man in zijn onschuld de boog en trof de koning van Israël tussen de verbindingstukken en het harnas. Toen zei deze tegen zijn wagenmenner: Wend de teugel en breng mij weg uit het leger, want ik ben gewond. De strijd laaide die dag echter hoog op. De koning werd in de wagen staande gehouden tegenover de Syriërs, maar in de avond stierf hij. Het bloed van de wond vloeide in de bak van de wagen.

1 KONINGEN 22:34-35

Wat later nog van belang is.

Toen de zon onderging, ging de luide roep door het legerkamp: Ieder naar zijn stad, en ieder naar zijn land!

1 KONINGEN 22:36

Doordat Achab stierf, was de oorlog in feite voorbij, en iedereen trok zich terug. Blijkbaar bleef Ramoth in Gilead in handen van de Syriërs. Achab kwam aan zijn einde, en de schapen hadden geen herder, zoals in het visioen van Micha gezegd was. Of Micha ooit uit de gevangenis is vrijgelaten omdat zijn profetie waar bleek te zijn, weten we niet. We lezen nooit meer over hem. Het is mogelijk dat hij werd vrijgelaten, maar het is ook mogelijk dat dat niet gebeurde.

Het interessante hier is dat Achab maatregelen had genomen om ervoor te zorgen dat het niet zou gebeuren, dat hij zou sterven. Hij vermomde zich. Hij zag eruit als een gewone soldaat. En de man die hem doodde, herkende hem niet. Hij schoot zomaar wat in de richting van het Israëlitische kamp, of op de strijdagens van Israël, en toevallig raakte een pijl Achab. Die raakte hem op een kwetsbare plek, tussen de verbindingen van zijn harnas. Vermoedelijk zou zijn harnas een pijl hebben afgeweerd als die hem niet juist op een plek had geraakt waar het harnas hem niet bedekte. Er werd niet noodzakelijkerwijs een vitaal orgaan geraakt, maar hij bloedde dood, zo lijkt het. Hij had gewoon een grote wond die bloedde, en ze hadden geen enkele manier om het bloeden te stoppen. Dus daar op het slagveld bloedde hij dood in zijn strijdwagen.

Zo stierf de koning. Hij werd naar Samaria gebracht en zij begroeven de koning in Samaria.

1 KONINGEN 22:37

Hij werd dus wel degelijk begraven, maar zijn bloed werd door honden opgelikt, zoals de profeet Elia had gezegd.

16

Achabs bloed en de vertaling van zijn einde

Men spoelde de wagen af bij de vijver van Samaria, waar de hoeren zich wasten. De honden likten zijn bloed op, overeenkomstig het woord van de HEERE, dat Hij gesproken had.

1 KONINGEN 22:38

[Vertalersnoot: De spreker bespreekt een Engelse vertaling met ‘terwijl de hoeren zich baadden’. De hierboven aangehaalde Nederlandse tekst zegt ‘waar de hoeren zich wasten’ en drukt daarmee geen gelijktijdigheid uit.]

Dat is een vreemde zinsnede om daar te hebben staan. De Syrische vertaling zegt eigenlijk:

Toen ze zijn harnas schoonmaakten.

Blijkbaar was de Hebreeuwse tekst dubbelzinnig, en de Masoretische tekst zegt dat de honden zijn bloed oplikten terwijl de hoeren zich baadden. Dat de hoeren zich baadden, als dat op dat moment inderdaad gebeurde, lijkt niet erg relevant voor het verhaal. Het is niet eens duidelijk waarom de hoeren zich op dat moment überhaupt in die vijver zouden baden terwijl de wagen werd schoongespoeld. Misschien hebben de Targoems en de Syrische vertaling dus een eerdere Hebreeuwse versie hiervan bewaard. Want in plaats van:

‘terwijl de hoeren zich wasten’, staat er:

‘terwijl ze zijn harnas schoonmaakten’. Dat is wel logisch. De honden zouden zijn bloed oplikken terwijl zijn wapenrusting werd gewassen, omdat ze de wagen al hadden schoongespoeld en het bloed uit de wagen op de grond lag.

Het overige nu van de geschiedenis van Achab, alles wat hij gedaan heeft, het ivoren huis dat hij gebouwd heeft en al de steden die hij gebouwd heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël? Zo ging Achab te ruste bij zijn vaderen, en zijn zoon Ahazia werd koning in zijn plaats.

1 KONINGEN 22:39-40

17

Josafats regering en mislukte scheepsverbond

Josafat, de zoon van Asa, was koning geworden over Juda in het vierde jaar van Achab, de koning van Israël. Josafat was vijfendertig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde vijftwintig jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Azuba, de dochter van Silchi. Hij wandelde in heel de weg van zijn vader Asa. Hij week daarvan niet af, en deed wat juist was in de ogen van de HEERE.

1 KONINGEN 22:41-43

Hier staat dat de offerhoogten niet werden weggenomen. In de uitvoerige beschrijving van zijn hervormingen in 2 Kronieken staat wel dat hij de offerhoogten wegnam. Het is mogelijk dat beide dingen waar zijn. Het is mogelijk dat hij de offerhoogten op een bepaald moment inderdaad wegnam, maar dat de mensen ze later tijdens zijn regering weer bouwden. Hij liet ze toen staan en nam ze niet opnieuw weg. Misschien werd hij na zijn eerste hervormingen toegeeflijk. Als de mensen ze weer oprichtten, kan het hem zijn aangerekend dat hij ze niet wegnam. Of het is mogelijk dat hij ze aanvankelijk niet wegnam en later wel. Maar de ene passage zegt dat hij het wel deed, en de andere passage zegt dat hij de offerhoogten niet wegnam.

In vers 44 staat:

De offer hoogten werden evenwel niet weggenomen: het volk bracht nog steeds slachtoffers en reukoffers op de offer hoogten.

1 KONINGEN 22:44

Ook sloot Josafat vrede met de koning van Israël.

1 KONINGEN 22:45

Zoals we in 2 Kronieken 20:35-37 zagen, was dat geen goede zaak.

Overigens gaan we het zo meteen over die andere dingen hebben die Josafat deed, wanneer we naar 2 Kronieken kijken.

Het overige nu van de geschiedenis van Josafat, zijn macht, die hij uitgeoefend heeft, en hoe hij oorlog gevoerd heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda? Ook vaagde hij uit het land de rest van de schandknapen weg, die in de dagen van zijn vader Asa waren overgebleven. Er was toen geen koning in Edom, maar een stadhouder van de koning.

1 KONINGEN 22:46-48

Josafat had Tarsis-schepen gebouwd om naar Ofir te gaan om goud. De reis ging echter niet door, want de schepen leden al in Ezeon-Geber schipbreuk.

1 KONINGEN 22:49

Dit is waarover we in het twintigste hoofdstuk van Kronieken lazen. Daar staat dat dit kwam doordat hij een verbond had gesloten met Ahazia, de zoon van Achab. Dit was iets waar God geen behagen in had, en daarom leden de schepen schipbreuk. Misschien in de haven; misschien stak er een storm op die de schepen vernielde. Of misschien waren ze op zee en leden ze schipbreuk. Maar ze zijn nooit naar Ofir gevaren om goud te halen, zoals hij van plan was.

Toen zei Ahazia, de zoon van Achab, tegen Josafat: Laat mijn dienaren met uw dienaren op de schepen meevaren, maar Josafat wilde dat niet.

1 KONINGEN 22:50

Voordat we naar het andere materiaal over Josafat kijken, zijn er nog deze laatste verzen over het noordelijke koninkrijk.

En Josafat ging te ruste bij zijn vaderen, en werd bij zijn vaderen begraven in de stad van zijn vader David, en zijn zoon Jehoram werd koning in zijn plaats. Ahazia, de zoon van Achab, werd koning over Israël in Samaria in het zeventiende jaar van Josafat, de koning van Juda, en regeerde twee jaar over Israël. Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE. Hij ging namelijk in de weg van zijn vader en in de weg van zijn moeder, in de weg van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen.

1 KONINGEN 22:51-53

18

Josafats hervormingen en onderwijs in de wet

Natuurlijk gaat 2 Koningen zonder onderbreking verder. Het is gewoon één boek dat voor het gemak in tweeën is gedeeld. Het verhaal over Ahazia in het noorden gaat dus verder, en Elia en Elisa staan nog steeds centraal bij de behandeling van de eerste hoofdstukken van 2 Koningen. Maar Koningen is aan de regering van Josafat voorbijgegaan zonder veel informatie te geven. Eigenlijk krijgt alleen zijn verbond met de koning van het noorden de aandacht. Maar er zijn verschillende hoofdstukken in 2 Kronieken die over hem gaan, zo ongeveer 2 Kronieken 17 tot en met 20.

Natuurlijk kunnen we dat niet allemaal in detail bekijken, maar we kunnen wel naar de hoofdpunten kijken. 2 Kronieken hoofdstuk 17 vertelt over de hervormingen van Josafat toen hij aan de macht kwam. Veel van wat er wordt gezegd, wordt ook in Koningen samengevat, maar hier krijgen we wat meer bijzonderheden. 2 Kronieken 17:6 tot en met 10 zegt:

Vastberaden ging hij in de wegen van de HEERE, en ook nam hij de offer hoogten en de gewijde palen uit Juda weg. In het derde jaar van zijn regering stuurde hij een boodschap naar zijn leiders, naar Ben-Chaïl, Obadja, Zacharja, Nethaneël en Michaja, om in de steden van Juda onderricht te geven. Bij hen waren de Levieten Semaja, Nethanja, en Zebadja, Asaël, Semiramoth, Jonathan, Adonia, Tobia en Tob-Adonia, de Levieten; en de priesters Elisama en Joram waren ook bij hen. Zij gaven onderricht in Juda, en het wetboek van de HEERE was bij hen. Zij gingen alle steden van Juda rond, en gaven onderricht aan het volk. Toen kwam grote vrees voor de HEERE over alle koninkrijken van de landen die rond Juda lagen, zodat ze niet tegen Josafat streden.

2 KRONIEKEN 17:6-10

Dat is wat hij volgens Koningen niet deed. Ook hier kan het gaan om iets wat hij aanvankelijk deed, waarna ze in de vijftientig jaar van zijn regering weer werden opgebouwd. Hij liet ze staan en haalde ze niet opnieuw neer.

De Michaja die in de namenlijst in vers 7 wordt genoemd, is niet dezelfde Micha als in het vorige verhaal.

Hij had dus deze leraren in de Schrift, samen met de Levieten en priesters. Hij stuurde hen het hele land door om de mensen de wet te onderwijzen, om hun kennis bij te brengen.

In Spreuken staat:

Als de HEERE behagen schept in iemands wegen, zal Hij zelfs zijn vijanden vrede met hem doen sluiten.

SPREUKEN 16:7

En zo was Josafat de HEERE zo welgevallig dat God verhinderde dat een van de volken om hem heen hem aanviel. We lezen dat sommige volken, zoals de Filistijnen, hem geschenken kwamen brengen, enzovoort. Vervolgens gaat het verder over zijn macht en dergelijke, met bijzonderheden die we nu niet zullen bekijken.

19

Josafat wordt bestraft en hervormt de rechtspraak

Maar in de hoofdstukken 19 en 20 krijgen we aanvullende informatie. In hoofdstuk 19 van 2 Kronieken staat:

En Josafat, de koning van Juda, keerde in vrede terug naar zijn huis in Jeruzalem.

2 KRONIEKEN 19:1

Dit is nadat hij met Achab naar Ramoth in Gilead was gegaan. Hoofdstuk 18 van 2 Kronieken vertelt dat verhaal over de strijd waarover we in het laatste hoofdstuk van 1 Koningen hebben gelezen, 1 Koningen 22.

Er staat:

En Josafat, de koning van Juda, keerde in vrede terug naar zijn huis in Jeruzalem. En Jehu, de zoon van Hanani, de ziener, kwam naar buiten, hem tegemoet, en zei tegen koning Josafat: Moest u de goddeloze helpen en hen die de HEERE haten, liefhebben? Hierom rust op u grote toorn van voor het aangezicht van de HEERE. Toch zijn er ook goede dingen bij u gevonden, want u hebt de gewijde palen uit het land weggedaan, en uw hart erop gericht om God te zoeken.

2 KRONIEKEN 19:1-3

Het was dus niet allemaal goed wat hij deed. Zijn verbond met Achab werd door deze profeet bekritiseerd. Zoals we elders in hoofdstuk 20 hebben gezien, werd zijn verbond met Ahazia bekritiseerd door Eliëzer, een andere profeet.

Er staat:

Josafat woonde in Jeruzalem. Opnieuw trok hij eropuit onder het volk, vanaf Berseba tot het bergland van Efraïm toe, en deed hen terugkeren tot de HEERE, de God van hun vaders. En hij stelde rechters aan in het land, in alle versterkte steden van Juda, van stad tot stad. Hij zei tegen de rechters: Let op wat u doet, want u oordeelt niet voor een mens, maar voor de HEERE. Hij is bij u als u rechtspreekt. Nu dan, laat grote vrees voor de HEERE over u komen; neem uw plichten waar, en doe ze, want bij de HEERE, onze God, is geen onrecht, geen partijdigheid of aanneming van geschenken. Bovendien stelde Josafat in Jeruzalem enkelen van de Levieten en de priesters, en enkelen van de familiehoofden van Israël aan voor de rechtspraak van de HEERE en voor de rechtszaken van de inwoners van Jeruzalem.

2 KRONIEKEN 19:4-8

Dat is kennelijk nadat ze waren teruggekomen van het onderwijzen van de wet in het land.

Hij gebod hun: Dit moet u in de vreze des HEEREN, in trouw en met een volkomen hart doen. En bij elk geschil dat door uw broeders die in hun steden wonen, aan u wordt voorgelegd over bloedschuld, over wet en gebod, verordeningen en bepalingen, moet u hen waarschuwen, zodat zij niet schuldig worden tegenover de HEERE, en er grote toorn op u en op uw broeders rust. Als u zo handelt, zult u niet schuldig worden. En zie, de hoofdpriester Amarja staat boven u voor elke zaak die de HEERE betreft, en Zebadja, de zoon van Ismaël, de leider van het huis van Juda, voor elke zaak die de koning betreft. En als beampten staan de Levieten u ter beschikking. Wees sterk en handel zo, en de HEERE zal zijn bij hem die goed is.

2 KRONIEKEN 19:9-11

Hij zei niet:

de Heer zal bij je zijn.

Hij zei:

de Heer zal bij de goede mensen zijn.

Als je goed bent, zal Hij met je zijn. Anders niet. Hij spoorde zijn rechters en zijn priesters dus aan om ervoor te zorgen dat ze bij het rechtspreken hun geweten voor God lieten spreken. Ze mochten geen steekpenningen aannemen en het recht niet verdraaien, wat rechters kennelijk buitengewoon vaak doen.

Zo voerde hij dus een eerlijk bestuur. Hij schafte de afgoderij af, de grootste overtreding, en hij schafte ook, voor zover hij dat kon, het onrecht in de rechtbanken af.

20

Josafats gebed bij een dreigende invasie

Er is nog een ander verhaal over hem dat heel boeiend is. Het beslaat heel 2 Kronieken 20. Het gaat over een oorlog, een oorlog waarin hij werd aangevallen door een grote menigte. Deze strijd is ongebruikelijk, omdat er van de kant van Israël kennelijk helemaal niet werd gevochten. Toch werden hun vijanden tot de laatste man door

elkaar uitgeroeid. De voornaamste strategie in deze oorlog was dat de zangers eropuit zouden trekken en op het slagveld zouden zingen en God loven. Zo zien we dat aanbidding en zang worden gebruikt als middel om oorlog te voeren.

Hierna gebeurde het dat de Moabieten en de Ammonieten, en met hen een deel van de Meünieten, ten strijde trokken tegen Josafat. Toen kwam men Josafat de boodschap brengen: Er komt een grote troepenmacht op u af van de overkant van de zee, uit Syrië, en zie, zij zijn bij Hazezon-Thamar. (Dat is Engedi.) Josafat werd bevreesd en hij richtte zich erop om de HEERE te zoeken. Hij riep een vasten uit in heel Juda. En Juda werd bijeengeroepen om bij de HEERE hulp te zoeken. Zij kwamen zelfs uit alle steden van Juda om de HEERE te raadplegen. Toen ging Josafat tussen de gemeente van Juda en Jeruzalem staan, in het huis van de HEERE, vóór de nieuwe voorhof, en zei: HEERE, God van onze vaders, bent U niet die God Die in de hemel is? Ja, U bent de Heerser over alle koninkrijken van de heidenvolken. In Uw hand is kracht en sterkte, zodat niemand tegen U kan standhouden. Hebt U, onze God, niet de inwoners van dit land van voor de ogen van Uw volk Israël verdreven, en dat voor eeuwig aan het nageslacht van Abraham, die U liefhad, gegeven? Zij zijn daarin gaan wonen en hebben daar voor U een heiligdom gebouwd, voor Uw Naam, en gezegd: Als ons enig onheil overkomt, het zwaard van het gericht, de pest of een hongersnood, zullen wij voor dit huis en voor Uw aangezicht staan, omdat Uw Naam in dit huis is. Wij zullen uit onze benauwdheid tot U roepen, en U zult verhoren en verlossen.

2 KRONIEKEN 20:1-9

Dit verwijst natuurlijk naar Salomo's gebed bij de inwijding van de tempel.

Welnu, zie de Ammonieten, Moab en de bewoners van het Seirgebergte, tegen wie U Israël niet toestond op te trekken toen zij uit het land Egypte kwamen. Daarom trokken zij bij hen vandaan en vaagden hen niet weg, en zie, zij vergelden het ons, door ons te komen verdrijven uit Uw bezit dat U ons in bezit hebt gegeven. Onze God, zult U geen gericht over hen oefenen? In ons is immers geen kracht tegen deze grote troepenmacht die op ons af komt, en wij weten niet, wat wij moeten doen, maar op U zijn onze ogen gericht.

2 KRONIEKEN 20:10-12

Dit is een prachtig gebed. Het zou prachtig zijn als ons land zich met zulke nederige woorden tot God zou wenden wanneer het met terroristische dreigingen of wat dan ook wordt geconfronteerd. Dat we op de HEERE, onze God, vertrouwen, in plaats van op paarden en strijdagens. Hij zegt:

Kijk, we weten niet wat we moeten doen. Deze vijand is te sterk voor ons. We kijken alleen naar U. Zeg ons wat we moeten doen, dan vertrouwen we gewoon op U.

21

God belooft de strijd voor Juda te voeren

Heel Juda stond voor het aangezicht van de HEERE, ook hun kleine kinderen, hun vrouwen en hun zonen. Toen kwam de Geest van de HEERE in het midden van de gemeente op Jahaziël, de zoon van Zecharja, de zoon van Benaja, de zoon van Jeïel, de zoon van Mattanja, de Leviet, uit de zonen van Asaf, en hij zei: Sla er acht op, heel Juda, inwoners van Jeruzalem, en u, koning Josafat! Zo zegt de HEERE tegen u: Weest u niet bevreesd en wees niet ontsteld vanwege deze grote troepenmacht, want niet aan u is de strijd, maar aan God. Ga morgen op hen af. Zie, zij trekken nu over de pas van Ziz. U zult hen aantreffen aan het einde van het dal, vóór de woestijn van Jeruel. Het is niet aan u in deze oorlog te strijden. Stel uzelf op, blijf staan en zie het heil van de HEERE dat met u is, Juda en Jeruzalem. Wees niet bevreesd en wees niet ontsteld. Trek morgen tegen hen op, want de HEERE zal met u zijn.

2 KRONIEKEN 20:13-17

Toen boog Josafat zich met het gezicht ter aarde, en heel Juda en de inwoners van Jeruzalem vielen voor het aangezicht van de HEERE neer en bogen zich neer voor de HEERE. En de Levieten van de nakomelingen van de Kahathieten, en van de nakomelingen van de Korachieten, stonden op om de HEERE, de God van Israël, met luide stem ten hoogste te prijzen. De volgende morgen stonden zij vroeg op, en vertrokken naar de woestijn van Tekoa. Toen zij vertrokken, bleef Josafat staan en zei: Luister naar mij, Juda, en u, inwoners van Jeruzalem. Vertrouw op de HEERE, uw God, dan zult u standhouden. Vertrouw op Zijn profeten, dan zult u voorspoedig zijn. Hij pleegde overleg met het volk en stelde voor de HEERE zangers aan en mensen die de heilige Majesteit prijzen zouden, terwijl zij voor de gewapende mannen uit trokken en zeiden: Loof de HEERE, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig!

2 KRONIEKEN 20:18-21

22

Overwinning door lofzang zonder te vechten

Juist op de tijd dat zij met gejuich en lofzang begonnen, legde de HEERE hinderlagen tegen de Ammonieten, Moab en de bewoners van het Seirgebergte die op Juda waren afgekomen, en zij werden verslagen. De Ammonieten en Moab vielen namelijk de bewoners van het Seirgebergte aan door hen met de ban te slaan en hen weg te vagen. Zodra zij de bewoners van Seir hadden vernietigd, hielpen zij elkaar in het verderf. Toen Juda bij het uitkijkpunt in de woestijn gekomen was, keerden zij zich naar de troepenmacht. En zie, het waren dode lichamen, ter aarde neergevallen, en niemand was ontkomen.

2 KRONIEKEN 20:22-24

Ik vermoed dat de laatste man zich in zijn eigen zwaard heeft gestort. Ze hebben elkaar allemaal gedood. Niet één man ontkwam. Ik vermoed dat de laatste man die iemand doodde, zichzelf moest doden. Dit kwam duidelijk doordat God hen in verwarring bracht en ze de mensen doodden die hun vrienden waren. Dit gebeurde ook in de dagen van Gideon. God bracht de Midianieten in verwarring, zodat ze elkaar allemaal doodden. Zo liet God de dingen soms verlopen. Soms probeert de duivel die strategie tegen christenen te gebruiken. Hij brengt hen in verwarring, zodat ze elkaar allemaal doden en hij niet tegen hen hoeft te vechten.

Toen Josafat en zijn volk aankwamen om hun buit te roven, troffen zij een grote hoeveelheid last dieren, bezittingen, kleding en kostbare voorwerpen bij hen aan, en zij plunderden voor zichzelf zoveel, dat zij het niet meer dragen konden. Drie dagen lang roofden zij de buit, zo groot was die.

2 KRONIEKEN 20:25

enzovoort.

De rest van dit hoofdstuk geeft eigenlijk alleen nog de afsluitende informatie over Josafat: dat hij een goede man was, in de wegen van zijn vader Asa wandelde en bij zijn vaderen te ruste ging toen hij stierf. Maar deze strijd is een belangrijk verhaal, een van de bemoedigende verhalen in de boeken Koningen, omdat een godvrezende koning zich tot God wendde en God hen op wonderbaarlijke wijze liet winnen zonder te vechten.

Natuurlijk zou je kunnen stellen dat zingen en God loven op een bepaalde manier ook vechten is. Het is een bepaalde vorm van oorlogvoering. De vijanden van Israël waren mensen die door demonen werden geïnspireerd en die demonen aanbaden.

Aanbidding en lofprijzing aan God is een vorm van geestelijke strijd. Blijkbaar raakten de demonen erdoor verbijsterd en in verwarring. De mensen die door hen werden beheerst, raakten zo in verwarring dat ze niet meer konden onderscheiden wie de vijand was, en ze doodden elkaar.

Zo hebben we dan het laatste hoofdstuk uit het leven van Josafat. Wanneer we terugkomen om aan 2 Koningen te beginnen, gaan we opnieuw naar het noordelijke koninkrijk kijken. Daarmee gaat het in 2 Koningen niet echt beter dan in 1 Koningen. Toch hebben we die interessante verhalen over Elia en Elisa nog voor ons.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Koningen 21:1
- 1 Koningen 21:2
- 1 Koningen 21:3
- 1 Koningen 21:4
- 1 Koningen 21:5-6
- 1 Koningen 21:7
- 1 Koningen 21:8-10
- 1 Koningen 21:11-14
- Deuteronomium 19:19

- 1 Koningen 21:18-19
- 1 Koningen 21:20
- 1 Koningen 21:25
- 1 Koningen 21:26-27
- 1 Koningen 21:28-29
- 1 Koningen 22:1
- 1 Koningen 22:1-2
- 1 Koningen 15:24
- 1 Koningen 22:3
- 1 Koningen 22:4
- 1 Koningen 22:5
- 1 Koningen 22:6
- 1 Koningen 22:7
- 1 Koningen 22:8
- 1 Koningen 22:9
- 1 Koningen 22:10
- 1 Koningen 22:11
- 1 Koningen 22:12
- 1 Koningen 22:13
- 1 Koningen 22:14
- 1 Koningen 22:15
- 1 Koningen 22:16
- 1 Koningen 22:17
- 1 Koningen 22:18
- 1 Koningen 22:19-23
- 1 Koningen 22:24
- 1 Koningen 22:25
- 1 Koningen 22:26-27
- 1 Koningen 22:28
- 1 Koningen 22:29
- 2 Kronieken 20:35-37
- 1 Koningen 22:30
- 1 Koningen 22:31-32
- 1 Koningen 22:33

- 1 Koningen 22:34-35
- 1 Koningen 22:36
- 1 Koningen 22:37
- 1 Koningen 22:38
- 1 Koningen 22:39-40
- 1 Koningen 22:41-43
- 1 Koningen 22:44
- 1 Koningen 22:45
- 1 Koningen 22:46-48
- 1 Koningen 22:49
- 1 Koningen 22:50
- 1 Koningen 22:51-53
- 2 Kronieken 17:6-10
- Spreuken 16:7
- 2 Kronieken 19:1
- 2 Kronieken 19:1-3
- 2 Kronieken 19:4-8
- 2 Kronieken 19:9-11
- 2 Kronieken 20:1-9
- 2 Kronieken 20:10-12
- 2 Kronieken 20:13-17
- 2 Kronieken 20:18-21
- 2 Kronieken 20:22-24
- 2 Kronieken 20:25

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.